

Hobijs vieno – sievietes

Lidija Kirillova

No laiku laikiem tīcīs uzskatīts, ka vīrietis ģimenē ir iztikas gādātājs, mednieks. Sākot ar mamutiem, beidzot ar briedi pār plecu, zaķi vai pīli somā, vīrieši pārrodas mājās lepni izriekstām krūtīm. Patiesībā situācija jau sen izmainījusies. Arvien biežāk sievietes ir tās, kas gādā, lai ģimene būtu paēdusi un iztikusi. Te es nedomāju tikai dāmu spēju strādāt un pelnīt naudu, bet arī faktu, ka mednieku kolektīvos arvien biežāk iesaistās sievietes un veiksmīgi piedalās medībās.

Kāda tad ir tā medību un mednieku pasaule? Kādu vietu tajā atradušas un kā iejutušās sievietes mednieces? Kas viņas mudina pievērsties tik vīrišķīgam hobijam? Bet varbūt tas nebūt nav tik vīrišķīgs?..

Kopā jautrāk medīt un priecāties

Par to, kā šajos pēckovida laikos, kad medību ikdienu pēc dažnedažādajiem aizliegumiem nācās atdzīvināt, klājas medniekiem, stāsta mednieku kluba «Dublets» valdes priekšsēdētājs AIVARS STAŠULĀNS. Viņam ir vairāku gadu desmitu pieredze šajā jomā, ko vieni sauc par hobiju, otri – par darbu, bet trešie – par tautsaimniecības nozari.

«Kā mums, medniekiem, klājas? Ja to lietu uztver kā atpūtu, tad teikšu, ka klājas labi. Vai tās ir dzinējmedības vai individuālās medības, notiekošā jēgu var raksturot vai nu kā būšanu kopā ar domubiedriem, vai arī ar dabu. Ja procesu uztveram kā darbu, tad sāk rasties arī problēmas. Tomēr kopumā viss ir normāli, protams, vienmēr gribas ko citādāk, labāk, pārredzamāk.

Negribas pat skāļi teikt, cik gadus esmu saistīts ar medībām... Mednieka statusā esmu no 1990. gada. Kad toreiz dibinājām savu klubu, ar lepnumu varejām teikt, ka mums ir gados jaunākais klubs. Tagad paskatāmies uz sevi un smejamies – kurš sirms, kurš pieklibo, kuram kāda kaite. No agrākās godības maz kas pāri palicis... Jaunatne mums piebiedrojas, bet ne tik daudz, kā gribētos. Esam skaitliskā ziņā viens no lielākajiem klubiem, varbūt pat pārāk liels, jo, piemēram, dzinējmedībās ir grūti visus saorganizēt. Kad dzinējmedību sezonas sākums pagājis, interese palēnām apsīkst. Tad gribas, lai jauniešu būtu vairāk, jo parasti tieši viņi ir veiklākie dzinēji. Kolektīvu pārsvarā papildina mednieku bērni, medību platību īpašnieku bērni.

Mednieka karjeras ideālais variants ir sākt kā dzinējam, kā tas bija senāk – divi obligātie gadi dzinējos. Tā bija ļoti laba un visnotaļ atzīstama prakse. Ja būtu manā varā, es to likumdošanā nostiprinātu. Es zinu, ka ir klubī, kur tas statūtos ierakstīts. Kāpēc šāda pieredze ir svarīga? Jau nais mednieks tādā veidā, pirmkārt, iepazīstas ar klubā rīcībā esošajām platībām. Otrkārt, saprot, kas ir medības, ne vien teorētiski, bet praktiski. No staigāšanas pa mežiem un purviem ir vieni vienīgi plusi, starp citu, arī veselībai un garam. Uzskatu, ka dzinēja pieredze ir daudz vērtīgāka nekā medību teorijas grāmata, lai saprastu, ko īsti gribi.

Runāj par sievietēm, kuru hobījs ir medības, ar ne-lielām skumjām atzīstu, ka kādreiz mūsu kolektīvā dāmu bija vairāk. Varbūt tāpēc, ka bijām jaunāki un smukāki (smejas)... Medībās aktīvi piedalījās vismaz trīs dāmas. Tad dzima bērni, pēc tam saradās mazbērni, tāpēc pašlaik mums ir viena medniece. Tā ir Laura Pauniņa, kuru šim hobijam piepulcinājis viņas tēvs. Tēvu piemērs medībām piesaistījis arī vairākas citas jaunientes.

Foto no A.Stašulāna albuma

Foto no A.Stašulāna albuma

Viņa no labākajām Aivara Stašulāna trofejām – mežakuilis no Pelēču puses mežiem

Vienna trim mūsu kolektīva sākotnējām medniecēm bija arī mana sieva Kristīne. Ar ieroci darboties viņai ne pārāk patika, bet dzinējos gan labprāt gāja. Jebkurā gadījumā mednieku sievas, ja arī nemedi, ir medību skartās. Tas nozīmē, ka jūt līdzī dzīvesbiedriem un, protams, piedalās nomedītā pagatavošanā. Viņām jau nav citas izejas, vai ne? Lai gan, piemēram, man ļoti patīk pašam kādu ēdienu pagatavot. Paeksperimentēt patīk, jaunu recepti izmēģināt.

Manā izpratnē jebkura medījuma gaļa ir cienījama un garšīga. Svarīgi vienīgi tas, vai pareizi pagatavota. Sabojāt var pat vislabāko produktu. Savulaik šefpavārs Mārtiņš Rītiņš atgādināja, ka nav nekā briesmīgāka par pārceptu zivi. Tas pats attiecas uz medījuma gaļu. Man ļoti garšo labi pagatavots mežacūkas sivēntiņš, arī zaķis ir lielisks. Bet, piemēram, bebris lielai daļai sabiedrības šķiet briesmīgs dzīvnieks, kas noteikti nav ēdams. Taču, ja nezina, ka ēdiens pagatavots no bebra, ēd un liela – kas par gardu gaļu! Svarīga ir gaume un pieradums. Es pats esmu tajā skaitā, kuri uzskata, ka bauru brieža gaļa īsti nav ēdama

Aivara Stašulāna hobiju skaitā arī mencu zveja pie Norvēģijas krastiem

specifiskās smaržas un garšas dēļ. Tajā pašā laikā pazīstu daudzus, kuri to uzskata par delikatesi. Atliek secināt, ka patiesībā labās vai sliktās garšas un smaržas ir cilvēka galvā. Ir taču pasaule valstis un tautas, kas ēd siseņus, žurkas un visādus citādus mošķus, kas mums liekas briesmīgi. Viss atkarīgs no tradīcijām. Ja mūsu babiņas būtu mācījušas, ka žurkas ir gardas, arī mēs ēstu un slavētu, vai ne?

Ja man jautā, kas labāk patīk – kolektīvās vai individuālās medības, atbilde ir viennozīmīga – individuālās. Līdz ar nodzīvotajiem gadiem tas kļūst arvien izteiktāk. Ja jaunībā gribējās lielu balagānu un baļļuku medību noslēgumā, tad tagad patīkamāk ir vienatnē pasēdēt medību tornī, pafilozofēt, gaisu paostīt.

Patīk dabu vērot, kādreiz nofilmēt pārsteidzošus kadrus. Precīzs šāviens un trofeja bieži paliek otrajā vietā, pirmajā ir daba tev apkārt, klusums un personīgās domas par dzīvi, darbu, tālākajiem plāniem. Dzinējmedības ir kopā būšana, kolektīvisma gara uzturēšana. Kopā medīt ir jautrāk un priecīgāk.»

Foto no L.Dombrovskas albuma

Foto no L.Dombrovskas albuma

Laipni lūgtas klubīņa «Lady HUNT»

Daudziem (ja vien neesat aktīvi mednieki un mednieces) garām var būt paslīdējusi informācija par to, ka nu jau teju astoņus gadus Latvijā pastāv dāmu mednieču klubs «Lady HUNT», par kura dibināšanu 2016. gada aprīlī tika pienemts lēmums Latvijas Mednieku asociācijas biedru kopsapulcē. Kluba veidošanas idejas autore ir žurnāla «Medības» galvenā redaktore un aizrautīga medniece LINDA DOMBROVSKA. Latvijas sievietes mednieces ne ar ko nav sliktākas par savām kolēģēm cietais Eiropas valstis, kur dāmas jau sen apvienojušās klubos, aktīvi medī, organizē ne tikai medības, bet arī izglītojošus un cita veida pasākumus.

Klubs «Lady HUNT», piesakot sevi sabiedrībai, uzsvēra, ka iecerējis rīkot tematiskās medības, komercmedības, izglītojošus seminārus par dažādām ar medībām saistītām jomām, tajā skaitā arī suņu apmācības nometnes, šaušanas treniņus un sacensības. Bija plānots iesaistīties dabas aizsardzības programmās, sekmēt mednieku izglītošanu, tradīciju uzturēšanu, bērnu un jauniešu skološanu medniecībā un spodrināt mednieka tēlu sabiedrības acīs. Kluba prezidente Linda Dombrovskas pastāstīja, kā pievērsusies hobijam un kā šajos gados veicies.

un vīrieši mednieki

«Esmu medniece trešajā paaudzē. Mednieks bija mans vectēvs, arī tētis medībās līdzī nēma gan mani, gan mammai. Beidzās ar to, ka es dzīvē citu neko nedaru, visa ikgiena saistīta ar medībām. Esmu žurnāla «Medības» galvenā redaktore, esmu iesaistījusies starptautiskajā sadarbībā, nevalstiskajās organizācijās, kas saistītas ar medībām, un tā tālāk. Savulaik «Latvijas Medīji» valdes priekšsēdētājs izdomāja, ka vajag veidot žurnālu par medībām, piedāvāja to darīt man. «Medības» iznāk jau kopš 2012. gada, tas ir mans maizes darbs. Mans hobis bija labi zināms, jo piecus gadus strādāju Zemkopības ministrijā, izpratu situāciju medību jomā.

Ideja par sieviešu kluba dibināšanu radās tāpēc, ka zināju – citās valstīs tādi klubi veiksmīgi pastāv. Ja Igaunijā dāmām medniecēm ir savs klubs, tad mums arī vajag. Dāmas bija atsaucīgas, tā klubs arī radās. Piedalīties dažādos pasākumos, pašas rīkojam medības. Vienīgi kovidpandēmijas laikā aktivitātes sabremzējās. Pērn, kad epidemioloģiskā situācija lāva, pamazām atsākām darboties. Kluba biedru saraksti vēl nav atjaunoti, bet no sākotnējiem četrdesmit pāris desmiti aktīvi noteikti esam. Daļa kluba dalībnieču ir no Rīgas, bet uz pasākumiem ierodas no visas Latvijas, arī no Latgales.

Esmu domājusi par to, kas sievietes piesaista medībām. Visticamāk, tā ir daba. Medības nav vienkārši hobis, medības ir dzīvesveids – kā tu skaties uz dabu, dabas procesiem, kādā veidā iegūsti veselīgu maltīti sev, gīmenei,

draugiem, ratiem. Daudzi mednieki gaļu veikalā nemaz nepērk. Medības ir doma par ilgtspējību. Tā ir arī vienkārši būšana dabā. Daļa sabiedrības uzskata, ka mēs, mednieki, ejam un šaujam, šaujam, ka mums patīk nogalināt. Saprotiet, medījums ir pati mazākā daļa no medību kopējā procesa. Tas ir daudzu pasākumu kopums, kur nomēdišanas fakti ir pašas beigās. Un tas var arī nebūt.

Pasaulē arvien plašāka ir tendence, ka tieši sievietes kļūst par medniecēm dažādu apsvērumu dēļ. Piemēram, man ir kolēges, kuras vispirms iegādājās suni un tikai tad saprata, ka suņa dēļ jāiet uz mežu un jākļūst par mednieku. Daudzās valstīs sieviešu mednieču ir ap divdesmit procenti no kopējā mednieku skaita, piemēram, Vācijā. Latvijā mūsu nav daudz, lai gan precīzi to nevar noskaidrot, jo, izsniedzot sezonas kartīti, neprasā likt kēksi – sieviete tu vai vīrietis. Ja papēta medību ieroču turētājus, tad dāmu varētu būt ap tūkstoti.

Nesaproto, kāpēc cilvēki brīnās, kad uzzina, ka sieviete iet medībās. Tā nebūt nav tikai un vienīgi vīrišķīga nodarbošanās. Sievietes mednieces ir daudz atbildīgākas, disciplinētākas, pieņem lēmumus daudz izsvērtāk. Stereotipi vairs nav aktuāli. Mednieku skolu pasniedzēji, šaušanas instruktori atzīst, ka sievietes ir atbildīgākas. Viņām atšķirībā no džekiem nekas nav jāpierāda.

Tā kā mans darbs saistīts ar medībām, tad ir iespēja braukt un medīt daudz kur Eiropā, Āfrikā, agrāk arī Krievijā. Uz citu valstu fona izskatāmies ļoti labi. Latvijas mednieki

var justies laimīgi, ka mums ir tik fantastiska daba, ka ie-spējas medīt ir daudz lielākas nekā citās Eiropas valstīs. Protams, vienmēr ir interesanti aizbraukt, palūkot, kādas citur ir tradīcijas, kāda ir medību kultūra. Piemēram, Lielbritānijā populāras ir fazānu medības. Bet tas ir liels bizness daļai iedzīvotāju, kuri var labi nopelnīt, savās fermās audzējot šos putnus, kurus pēc tam palaiž laukā medniekiem. «Zalje» par to izsakās ļoti nosodoši, bet fazānu gaļa tiek arī eksportēta, kas ir liels finansiāls atspaids lauku iedzīvotājiem.

Kāda ir mana labākā vai mīlākā trofeja? Man nav tādas, jo es izvēlos medīt piedzīvojumus, izjūtas. Man svarīgi nevis lielākā un smukākā, bet interesantākā trofeja kādas situācijas vai notikuma dēļ. Medību noliedzējiem jāsaprot, ka medī ne jau visus dzīvniekus pēc kārtas, bet tos, kuri izauguši, atstājuši pēc sevis labus pēcnācējus ar labu ģenētisko materiālu un pamazām iet uz norietu. Ir jā-dod vieta jaunajiem un stiprājiem. Ja ne mednieki, dzīnieks tāpat aizies bojā, varbūt lēnā un mokošā nāvē no kādas slimības vai no plēsēju uzbrukuma.

Mīlās sievietes, nebaidieties kļūt par medniecēm! Tas ir aizraujošs dzīvesveids, kur var ļoti daudz iemācīties, apgūt, uzzināt par dabu un dzīvniekiem. Latvijā mednieki ir tie, kuri vislabāk saprot, kas notiek dabas procesos. Lai gan vīriešiem vēl ir aizspriedumi par sievietēm medniecēm, neņemiet tos galvā un – laipni lūgtas klubīņa! Ja ir interese, nav neviena iemesla, lai nemēdītu.»

Bērnības sapnis piepildījies

LAURAS PAUNINAS ikgiena tagad pilnībā veltīta māminas pienākumiem, tāpēc medībās iešana pagaidām attlikta tālākos plānos. Sarunas gaitā var nojaust, ka, tiklīdz tas būs iespējams, viņa atkal piebiedrosies tētim un pārējiem medniekiem. Tas «āķītis», kas piesaista šai nodarbei, ieķēries jo dziļi. Kā sakā pati Laura, kopš bērnības, kad ar medību procesu viņu iepazīstināja tētis.

Dzimušas sīlukalnietes, Lauras profesija ir saistīta ar medicīnu. Pēc ģimnāzijas Jēkabpilī pabeigšanas viņa ie-stājas medicīnas koledžā Rīgā, lai kļūtu par ārsta palīgu. Visus turpmākos gadus ik nedēļas nogali, kad vien nebija jāmācās vai jāstrādā, Laura brauca uz Latgali, lai piedalītos medībās.

«Cik vien spēju atcerēties, tētis vienmēr ir gājis medībās, tā ir viņa lielā aizraušanās. Pati vienmēr jutos tēta meita, tāpēc arī mani medības kopš mazotnes saistīja. Vienmēr lūdzos, lai nēm līdzi, gribēju redzēt, kas tur notiek. Arī mājās pārnestais medījums man nekad nelikās briesmīgs, centos palīdzēt, kā vien pratu. Nākamais solis bija, kad drīkstēju iet tētim līdzi dzinējos. Ľoti patika iet pa mežu tētim blakus, vērot dabu. Tā bērnības interese nostiprinājās.

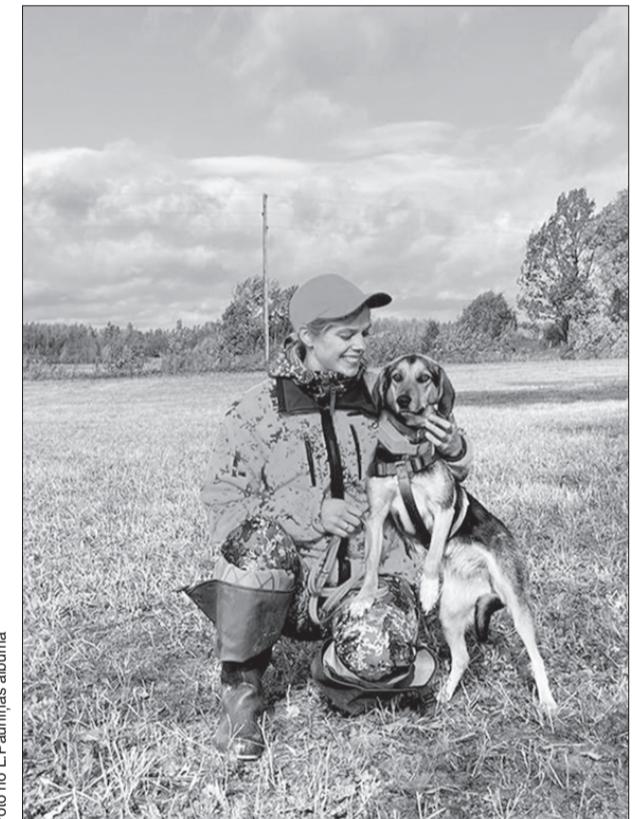
Pēdējā mācību gadā, lai kļūtu par sertificētu ārsta palīgu, Rīgā iestājos mednieku kursos. Man bija skaidrs, ka braukšu atpakaļ uz laukiem, tāpēc izmantoju izdevību kļūt par mednieku. Kursos mūsu grupā bija vēl divas sievietes, tas stiprināja pārliecību, ka es neesmu vienīgā dullā. Sāku lasīt žurnālu «Medības», kura redaktore arī izrādījās sieviete, bet, kad sākām trenēties šautuvē, mana pārliecība, ka daru pareizi, tikai stiprinājās. Šaušanā gluži labi gāja, vīrieši bija pārsteigtī, cik labi mums rezultāti, kā protam rīkoties ar ieročiem. Bija patīkami vērot viņu sejas izteiksmes un likt saprast, ka arī sievietes var labi šaut. Protams, ka tā bija laba motivācija.

Man ļoti patīk dzinējmedības, patīk vērot apkārtējo dabu, redzēt kādu zvēru paskrienam garām, klausīties trokšņos. Arī ziemā, kad jābrieni līdz ceļiem pa sniegu, ir siksni. Ticiet vai ne, pat mazliet apmaldīties ir forši! Galvenais ir ūdens izturīgi apavi un ērts apgērbs.

Vēl interesantāk ir iet dzinējos ar medību suni, vērot zvēru pēdas. Drīz tāda iespēja būs, jo mums ir gadu veca sunīte Reda, jauktenītē ar igauņu dzinējsuņa šķirnes gē-

Lauras Paunīnas iedvesmotājs un paraugs medību jautājumos ir tētis Jānis Reigins

Sunīte Reda ir tikai vienu gadu jauna, viņai vēl daudz jāmācās. Laura uzskata – Redai ir labs potenciāls

piedzīvojumu stāstus par lāču vai kādu citu zvēru medībām. Būtu interesanti izbaudīt medības kalnos. Varbūt kādreiz tā notiks.

Par manu aizraušanos daudzi ir bijuši pārsteigti – kur-sabiedri koledžā, darba kolēgi. Tad es vienmēr esmu stā-tījusi, ka tas nāk no bērnības, tāpat kā daudzas citas lietas, kam saknes meklējamas bērnībā. Mans vīrs, piemēram, nav mednieks un, šķiet, arī negrib, bet viņš atbalsta mani. Turklat viņam ļoti garšo medījuma gaļa.

Katra medību reize ir īpaša, atmiņā paliekoša. Tā var būt kāda gudra dzīvnieka dzīšana vai gadījums, kad esi apmaldījies, paslīdējis un iekritis grāvī. Pat dodoties uz gaides medībām, nevar zināt, kā būs – satiksi zvēru vai ne. Savus medījumus vēl neskaitu desmitos, bet katrs no tiem ir palicis atmiņā – pirmais stirnu āzītis, pirmais bebrs. Katrs no tiem ir atsevišķs interesants stāsts, ceru, ka tādu vēl būs daudz.»

JŪSU ZINĀŠANAI

- ❖ Medības ir vides apsaimniekošanas veids, kas nodrošina medījamo sugu dzīvnieku populāciju stabilitāti ilgtermiņā, sabalansējot to ar sabiedrības drošību, lauk-saimniecības un mežsaimniecības attīstību.
- ❖ Medības ir svarīgs un nozīmīgs nodarbošanās veids ap 25 tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju.
- ❖ Mednieki aktīvi iesaistās medību saimniecības veidošanā, ar ko saprot dabas resursu izmantošanas sistēmu, kas vienlaikus ar medību produkcijas ieguvi nodro-

šina saimnieciski pieļaujamo dzīvnieku skaitu un medījamiem dzīvniekiem nepieciešamās vides saglabāšanu.

- ❖ Medīt var dažādi – dzinējmedībās, individuāli uz gaidi, pieejot, ar lamatām, izmantojot medību suņus.
- ❖ Kopā pasaulē ir vairāk nekā 400 dažādu medību šķirņu suņu. Latvijā populārākie ir Latvijas dzinējsuns, laikas, takši, dažādi terjeri, arī bīglis un populāri kļūst Bavārijas asinspēdu suņi.
- ❖ Latvijas Mednieku asociācija (LATMA) ir bezpel-ņas organizācija, kura dibināta 2000. gada aprīlī Rīgā kā sabiedriska organizācija, bet 2004. gadā saskaņā ar nor-

matīvo aktu prasībām tika pārregistrēta par biedrību. LATMA ir starptautiski atzīta organizācija – FACE (Eiropas Savienības Medību un dabas aizsardzības asociāciju fe-derācija) biedrs.

- ❖ Vienīgais žurnāls medniekiem – «Medības». Iz-nāk kopš 2016. gada ik mēnesi – par medībām, ieročiem, ekipējumu, likumiem, interesantiem cilvēkiem un mednieku virtuvi. Aktuālas intervijas un padomi medību suņu izvēlē un audzināšanā. Izcilākās trofejas, interesantākās medības ārpus Latvijas, medniekstāsti un mednieksievu receptes.

Informācija no www.latma.lv un Medību likuma